

Bedaard gekweel

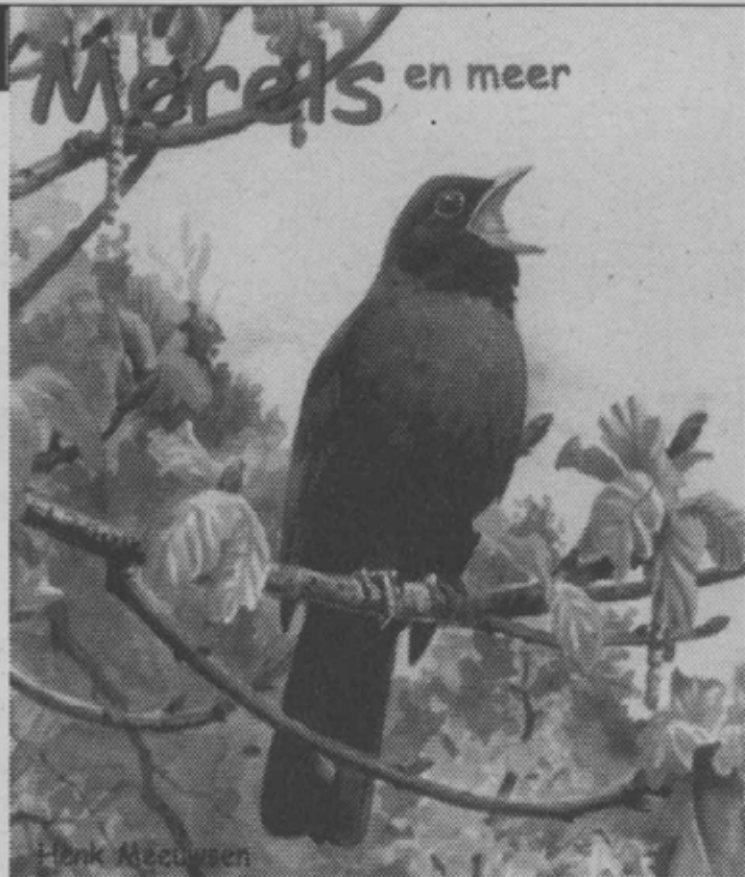
Henk Meeuwsen: *Merels en meer*.
Bestellen: € 17,50 op giro 8547404 t.n.v.
Meeuwsen Natuurgeluiden.

Turdus merula heet hij in de boekjes. De volkszanger van achtertuin en buurtplantsoen; lang niet zo knap als zijn neef de nachtegaal, minder robuust dan zijn broer de zanglijster, maar toch: de populairste solist onder de zangvogels. De merel is een mensenvriend. Om hem te horen hoef je de natuur niet in. Zijn podium is de dakgoot, midden in de stad. De merelzang ('een bedaard melodieus gekweel', volgens de vogelgids) is het geluid van een warme zomeravond, in de schemer van een open keukenraam.

Henk Meeuwsen uit Wageningen houdt van merels. De afgestudeerde bosbouwer staat voor dag en dauw op om van zanglustige exemplaren geluidsopnamen te maken. Niet met educatieve oogmerken, maar louter voor het mooi. Dat maakt zijn cd *Merels en meer* bijzonder. De meeste platen met vogelgeluiden zijn bedoeld voor aankomende ornithologen en mensen die willen weten hoe een grasmus klinkt. De fragmenten duren meestal maar enkele seconden, begeleid door deskundig commentaar.

Meeuwsen gaat het puur om de muziek. Hij laat de vogels rustig doorzingen (het langste fragment duurt twaalf minuten) en heeft oor voor sfeerverhogend omgevingsgeluid: naderend onweer, zoemende hommels, een kraaiende haan. In het tekstboekje wordt elk bijgeluidje geïdentificeerd. Wie goed oplet hoort zelfs de knorrende maag van de samensteller.

Merels en meer bevat 65 minuten natuurgeluid met een opvallend ruimtelijk effect (een passerend mugje trekt als een bromfiets door het stereo-beeld). De opnamen werden gemaakt onder Meeuwsens slaapkamerraam, maar ook op de Veluwe en in Drenthe, waar het om vier uur 's ochtends nog goed stil kan zijn.

Op die uiteenlopende locaties legde Meeuwsen negen verschillende merels vast, en het mooie is dat je evenveel individuen in evenveel verschillende geluidsdecors hoort. De titels van de opnamen weerspiegelen de eigenschappen van de zangers. Er zijn zangtechnisch minder bedeelde exemplaren, zoals de sympathieke krasser in *Altijd hetzelfde liedje*, en echte Caruso's, zoals de stersolist van *In een kathedraal* ('een beukenbos zonder ondergroei'), bijgestaan door een gemengd koor van vink, roodborst, winterkoning, houtduif, grote bonte specht, zwarte kraai en zanglijster.

Sommige stukken bieden zo'n intrigerend panorama dat ze een studiomontage lijken. Een voorbeeld is *Voelt zich geweldig*, een inderdaad grandioos klinkende opname 'op de grens van een eikenbos en een fijnsparrenbos'. De merel leeft zich uit in wulps glijdende blue notes, een koppeltje zomertortels zit er hypnotiserend doorheen te roekoeën, de koekoek zegt precies op het domste moment zijn naam en een slaperige koe laat om de haverklap haar bronstige koeienklacht horen. Een akoestisch paradijsje.

Erik van den Berg